

Nr 1126

Av herr **Ernulf m. fl.**, i anledning av Kungl. Maj:ts proposition nr 87, angående godkännande av konvention om avskaffande av rasdiskriminering, m. m.

(Lika lydande med motion nr 1323 i Andra kammaren)

I propositionen nr 87 föreslås att riksdagen godkänner FN-konventionen om avskaffande av alla former av rasdiskriminering. Vi ansluter oss till detta förslag. Däremot önskar vi vissa förändringar i den lagstiftning som samtidigt föreslås.

Enligt nu gällande lydelse av 16 kap. 8 § brottsbalken, som behandlar brottet hets mot folkgrupp, straffas hot, förtal och smädelse, som sker offentligen och riktas mot folkgrupp med viss härstamning eller trosbekännelse. Vi godtar förslaget i propositionen att utvidga det straffbara området till att avse också uttalande eller annat meddelande, som visserligen inte sker offentligen men som likväl sprides bland allmänheten. Likaså ansluter vi oss till den föreslagna utvidgningen av skyddsobjekten, innebärande att skyddet skall avse folkgrupp av viss ras, med viss hudfärg, av visst nationellt eller etniskt ursprung eller med viss trosbekännelse.

Utöver de nu angivna utvidgningarna av det straffbara området, vilka vi alltså godtar, föreslås emellertid i propositionen en utvidgning av gärningsbeskrivningen. Förslaget innebär att straff skall inträda inte bara för hot, förtal och smädelse utan för alla uttryck för hot eller missaktning. Lagrådet påpekar att ordet missaktning synes utgöra en vag bestämning och kan föranleda svårigheter vid avgränsningen av vilka beteenden som åsytas. Lättare förenligt med yttrandefriheten är, tillägger lagrådet, att begränsa straffbarheten till förtal och smädelser. Häremot invänder föredragande departementschefen att konventionens föreskrifter om åtgärder mot rasdiskriminering skulle få bättre täckning i svensk rätt genom att straffbarheten omfatar alla uttryck för missaktning, Bl. a. skulle, fortsätter departementschefen, de former av förlöjligande av viss folkgrupp som inte kan anses utgöra smädelse undantagslöst bli straffbara.

Enligt vår mening går dock lagförslaget på en punkt något för långt. Vissa uttalanden av departementschefen (se särskilt s. 61 i propositionen) tyder på att det t. ex. skulle vara straffbart att lovorda en folkgrupp på ett sådant sätt att andra folkgrupper kan känna sig diskriminerade. Ett sådant lovordande må vara olämpligt, men vi kan inte finna att det som regel kan vara påkallat att ingripa med straff däremot. Även i en rad andra fall synes det oss lämpligare att bemöta uttryck för missaktning med motargument och upplysning än med straff. Vi förordar att missaktningen straffas en-

dast när den innefattas under uttrycken hot, förtal och smädelse. Härvid må hänvisas till lagrådets uttalande att smädelse omfattar även sådana förfaranden som kränkande tillmälen och skymfliga beteenden. Som framgår av vad departementschefen anför (s. 129) omfattas också vissa former av förlöjligande av uttrycket smädelse. Med denna tolkning anser vi att det av oss föreslagna stadgandet på ett fullt godtagbart sätt täcker konventionens föreskrifter.

Den ändring av förslaget till ny lydelse av 16 kap. 8 § brottsbalken som vi nu förordat föranleder motsvarande jämkning i fråga om den föreslagna ändringen i tryckfrihetsförordningen.

På grund av vad som anförts hemställer vi,

a) att riksdagen godkänner den av Förenta nationernas generalförsamling den 21 december 1965 antagna konventionen om avskaffande av alla former av rasdiskriminering,

b) att riksdagen — med förklaring att propositionens förslag till ändring i tryckfrihetsförordningen inte kunnat oförändrat godtagas — för sin del såsom vilande förslag antager nedan angivna lydelse av 7 kap. 4 § tryckfrihetsförordningen (1),

c) att riksdagen — med förklaring att ej heller propositionens förslag till ändringar i 16 kap. 8 § brottsbalken kunnat oförändrat godtagas — för sin del antager nedan angivna lydelse av lagrummet (2), samt

d) att riksdagen antager propositionens förslag till ett nytt lagrum, betecknat 8 a §, i sistnämnda kapitel.

1) Förslag

till

ändring i tryckfrihetsförordningen

(Propositionens förslag)

(Föreslagen lydelse)

7 KAP.

4 §.

Med beaktande — — — — — allmänna angelägenheter;

12. hot mot eller missaktning för folkgrupp av viss ras, med viss hudfärg, av visst nationellt eller etniskt ursprung eller med viss trosbekän- nelse;

12. hot, förtal eller smädelse mot folkgrupp av viss ras, med viss hudfärg, av visst nationellt eller etniskt ursprung eller med viss trosbekän- nelse;

13. skymfande av — — — — — enskild person.
Med ärekränkning — — — — — mot honom.

---

2) Förslag

till

Lag

om ändring i brottsbalken

(*Propositionens förslag*)

(*Föreslagen lydelse*)

Häri genom förordnas — — — — — angivna lydelse.

16 KAP.

8 §.

Den som offentligen eller eljest i uttalande eller annat meddelande som sprides bland allmänheten *hotar eller uttrycker missaktning för folkgrupp* av viss ras, med viss hudfärg, av visst nationellt eller etniskt ursprung eller med viss trosbekännelse, dömes för hets mot folkgrupp till fängelse i högst två år eller, om brottet är ringa, till böter.

Den som offentligen eller eljest i uttalande eller annat meddelande som sprides bland allmänheten *hotar, förtalar eller smädar folkgrupp* av viss ras, med viss hudfärg, av visst nationellt eller etniskt ursprung eller med viss trosbekännelse, dömes för hets mot folkgrupp till fängelse i högst två år eller, om brottet är ringa, till böter.

Stockholm den 14 april 1970

Gudmund Ernulf (*fp*)

Joel Sörenson (*fp*)

Gunnar Skagerlund (*fp*)

Nr 1127

Av herrar **Alexanderson** och **Ernulf**, i anledning av Kungl. Maj:ts proposition nr 94, med förslag till lag om arbetsgivares kvittningsrätt, m. m.

I proposition nr 94 regleras förutsättningarna för arbetsgivares rätt att kvitta fordran hos arbetstagare mot förfallen lönefordran. I § 8 bestäms påföljden för obehörig kvittning. Arbetsgivaren är enligt förslaget i